

Att tapetsera själv

Här har vi samlat råd, tips och enkla uppsättningsanvisningar. Läs igenom och kom fram till det du behöver veta så är du snart igång med ditt nya rum!

OBS! Kom ihåg att arbetet måste vara fackmannamässigt utfört annars riskerar du att bli debiterad för omtapetsering vid utflytt.

Tapetåtgång

En vanlig tapetrulle är 10 m lång och 53 cm i bredd. Vid en takhöjd på 2,40 m (som är den vanligaste takhöjden i Sverige) får du ut 4 våder per rulle och cirka 3 våder om den behöver mönsterpassas. Uträkningen i tabellen nedan bygger på en 53 cm bred och 10 m lång tapet med mönsterpassning och på att rummet har en dörr och två fönster. Sedan är det alltid bra att beställa någon rulle extra för att vara på den säkra sidan. Det är inte svårt, bara våga!

Väggmeter	Takhöjd i meter		
	2,40	2,75	3,00
10	6	7	8
12	7	8	10
14	8	9	12
16	10	11	14
18	11	12	16
20	12	13	18

Viktiga verktyg

Det är bra mycket lättare och roligare att tapetsera om du har de redskap som behövs. Här har vi gjort en lista på den vanligaste utrustningen. En del av det har du kanske redan hemma – det andra kan du få hjälp med hos din återförsäljare.

Vattenpass eller lod – för raka och snygga uppsättningar

Blyertspenna – för anteckningar och passmärken på tapeter

Tumstock – så du håller måttet

Stållinjal – för att kunna skära rakt

Lim – (läs mer om detta nedan)

Hink – att ha limmet i

Roller – används till att lägga på lim på väggar

Pensel – för att lägga på lim på ställen där det är svårt att komma åt.

Tapetsvamp – används för att torka bort överflödigt lim

Tapetkniv

Tapetborste eller tapetspackel – verktyg för att släta ut luftbubblor i tapeterna.

Det kan också vara bra att ha...

Spackel och Spackelspade – används vid behov i förarbetet för att lägga spackel i ojämnheter i väggen.

Tapetbord – om du ska sätta upp papperstapet underlättar ett tapetbord arbetet. Det finns billiga varianter i papp som fungerar utmärkt. Fråga din återförsäljare.

Rätt tapetlim

Det är viktigt att använda rätt lim till sin tapet. Limrekommendation finns på tapetrullens etikett.

Förvisso finns det olika typer av kombilim på marknaden som ska fungera till flera olika tapettyper. Vårt råd är ändå att undvika dessa och istället satsa på ett lim som är avsett för just din tapet. Rätt tapetlim är varken svårt att hitta eller dyrt så varför riskera hela ditt arbete genom att kompromissa med detta? Känner du dig det minsta osäker prata med din återförsäljare. De kommer att hjälpa dig.

Förberedelser

Innan du sätter igång med själva tapetseringen är det några detaljer man bör ha koll på. Inte minst för att underlätta för dig själv och göra tapetseringen så rolig och enkel som möjligt!

1. Kolla att du har rätt verktyg hemma, se ovan.
2. Börja med att bryta strömmen i rummet du ska tapetsera (till exempel genom att ta ut rummets säkring i elskåpet). Skruva loss kåpor kring eluttag och strömbrytare. Är du minsta osäker på hur detta ska göras så kontakta någon som vet. Sätt alltid säkerheten i första rummet.
3. Ta bort golvsocklar och lister. Använd något att bända med försiktigt för att ta ut listerna. En skruvmejsel och spackelspade (för att jämna ut trycket och undvika fula märken på listerna) är en vanlig kombination.
4. Ta bort tavelkrokar och annat som sitter fast på väggarna.
5. Innan du öppnar upp dina tapeter kontrollera även att trycknumret är detsamma på alla rullar. Annars riskerar du att få nyansskillnader.

Underarbete

Ett väl genomfört underarbete är grunden för hur resten av din tapetsering kommer att bli – så se till att vara så noggrann du kan! Grundregeln för all tapetsering är att underlaget måste vara torrt, jämnt och fast. Beroende på vilken yta du ska tapetsera på skiljer sig det här steget en smula.

OBS! Tänk på att ytor med starka kulörer och skiftningar ska grundmålas för att slippa risk för genomslag. Har du till exempel illgröna väggar med svart mönster och vill sätta upp en vit tapet bör du alltså grundmåla den gröna tapeten först. För bra tips på vilken färg som du ska använda prata med din återförsäljare.

Tapetserad yta

Ta bort eventuellt löst sittande tapet. Pappersburna vinyltapeter och spaltbara strukturtapeter har ett ytskikt som ska rivas ner innan omtapetsering. Icke spaltbara strukturtapeter ska bredspacklas och slipas till en jämn yta.

Tapetsera med non woven-baksida

1. Rengör golvet, så att tapeten inte smutsas när den rullas ut. Använd gärna tapetkartongen eller ett tråg som skydd för rullen.

2. Börja tapetsera vid ett fönster eller dörr.
3. Kontrollera med ett lod eller vattenpass att första våden sitter rakt.
4. Rolla tapetlim på väggen, ca 2-3 våders bredd (1-1,5 m). Vid kanter och lister kan pensel användas.
5. Ställ tapetkartongen/tråget på golvet. Dra upp en våd och fäst med någon centimeters överlapp mot taklisten. taklisten. Skär av tapeten vid sockeln. (Alternativ utan tapettråg/kartong; håll i rullen och börja uppe vid taket och "rulla" ut våden utmed väggen.
6. Släta ut tapeten från mitten ut mot kanterna med tapetverktyget. Håll verktyget rent.
7. Nästa våd sätts kant-i-kant med den föregående.
8. Släta ut som tidigare samt även över kanten så att våderna möts tätt.
9. Om du fått lim på tapetens framsida ta bort det genast med en blöt svamp.
10. Vid fönster och dörrar kan våderna "grovklippas" först för enklare uppsättning.

OBS! Non-woven-material släpper igenom fukt. Fuktfläckar som uppstår vid tapetsering försvinner när tapeten torkat (normalt inom 24 tim). Vädra och håll rumstemperatur under tiden.

Vid ytterhörn

1. Klipp eller skär av en våd från tapetrullen med marginal både upp- och nertill. Ta hänsyn till ev. mönsterpassning.
2. Mät avståndet från "sista" vådkant fram till hörnet. Lägg till ca 20 mm och skär/klipp till bredden på den kapade våden. Limma och fäst sedan våden runt hörnet.
3. Ta nu den bortskurna längden som ska överlappa föregående våd ca 10-15 mm. Stryk först lim på framsidan av den första våden med en pensel.
4. Sätt våden ca 5 mm in. Annars finns risk att den rivs upp om man går mot hörnet. Torka bort överflödigt lim med blöt svamp.

Vid Innerhörn

1. Mät avståndet från sista våden till hörnet. Lägg till ca 10 mm och skär/klipp till bredden på nästa våd. Stryk lim på väggen och drygt en våd in på nästa vägg och fäst den tillskurna våden.

2. Stryk lim på framsidan av våden från hörnet med en pensel. Sätt nu den bortskurna våden ända in i hörnet och se till att den hamnar i lod. Torka av överflödigt lim med blöt svamp.

Bra att tänka på

- Rätt verktyg är halva nöjet, se till att du har grejerna hemma innan du sätter igång.
- Fuska inte med underarbetet, det ska vara jämnt, torrt och fast innan du börjar tapetsera.
- Limma jämnt så undviker du luftblåsor. På tapetetiketten finns bra liminformation att ta del av.
- Stryk inte lim på för många våder åt gången, då kan limmet torka innan du hinner få upp dem.
- Tapetsera inte på kontrastrikt underlag, det kan lysa igenom den nya tapeten. Måla väggen först med en liknande kulör.
- Låt tapeten gå över hålen för strömbrytare och uttag. Skär sedan rent medan tapeten är fuktig (och strömmen bruten).
- Byt blad ofta i tapetkniven. Det är viktigt att bladet är vasst så trasar inte tapeten sönder.
- Om våden hamnat snett, försök inte vrida den rätt. Lossa istället hela våden och börja om.
- Vädra ordentligt och håll normal temperatur så torkar tapeterna bäst.
- Spara olimmade våder/rullar. De kan du ha glädje av om tapeten behöver lagas. Spara även etiketten för ev. komplettering.
- Avbryt genast uppsättningen om materialfel upptäcks.